

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๖๓

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง

ศาลปกครองสูงสุด

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีในคดีหมายเลขดำที่ อ.๑๖๗๗/๒๕๕๙ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

นายดำเนิน น้อยจันทร์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายแก้ว น้อยจันทร์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้อง การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน สืบเนื่องจาก นายแก้ว เป็นเจ้าของ ที่ดินจำนวน ๓ แปลง ตั้งอยู่ในเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ เขตห้วยขวาง เขตคลองเตย และเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อสร้างทางพิเศษสายรามอินทรา - อางนครงค์ นายแก้วทำสัญญาซื้อขายที่ดินดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายรามอินทรา - อางนครงค์ ในท้องที่เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ

- ๒ -

เขตห้วยขวาง เขตสวนหลวง เขตคลองเตย และเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๑
เวนคืนที่ดินทางสาธารณประโยชน์ซอยซีสี่เอใหญ่สามัคคีบรรจบกับซอยสุคนธ์สวัสดิ์ความยาวประมาณ
๕๐๐ เมตร เมื่อโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จ ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายแก้วเห็นว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ที่ดินเพียงบางส่วนเท่านั้น และมีได้ใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนที่เหลือภายในระยะเวลาบังคับ
ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนและพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดินดังกล่าว
โดยปล่อยให้ที่ดินส่วนที่มีได้ใช้ประโยชน์รกร้างเป็นที่ทิ้งขยะ รวมถึงให้เอกชนเช่าที่ดินบางส่วนใช้เป็น
ที่จอดรถยนต์ เป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากที่ดินที่เวนคืนซึ่งขัดต่อวัตถุประสงค์ของการเวนคืน
แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงว่าจะใช้ที่ดินนั้นเพื่อสร้างทางด่วนชั้นที่ ๓ (สายเหนือ) และโครงการก่อสร้าง
ระบบทางด่วนชั้นที่ ๓ (ช่วงที่ ๒) แต่โครงการดังกล่าวถูกยกเลิกแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดี
ต่อศาลปกครองกลางให้เพิกถอนสัญญาซื้อขาย คืนที่ดินดังกล่าวโดยปลอดภาระผูกพันแก่ผู้ฟ้องคดี
และสร้างถนนเข้าออกที่ดินไปสู่ถนนประเสริฐมุนิจและถนนประดิษฐ์มนูธรรม ศาลปกครองกลาง
พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินในส่วนที่มีได้ใช้ประโยชน์คืนแก่ผู้ฟ้องคดี
และส่งมอบที่ดินทางสาธารณประโยชน์ ซอยซีสี่เอใหญ่สามัคคี (ซอยประเสริฐมุนิจ ๓๓) ให้กลับเป็น
ทางสาธารณประโยชน์ตามเดิม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ อุทธรณ์

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มา
ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศใช้บังคับ โดยหมวด ๒ มาตรา ๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์
การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้จากการเวนคืน หมวด ๓ มาตรา ๕๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่
เจ้าของเดิมหรือทายาทจะใช้สิทธิขอคืนที่ดิน และบทเฉพาะกาล มาตรา ๖๗ กำหนดให้นำความ
ในหมวด ๒ และหมวด ๓ มาใช้บังคับแก่ที่ดินที่ถูกเวนคืนนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๑ ใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ผู้ฟ้องคดี
โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑
มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ เนื่องจากพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลา
การขอที่ดินคืนของเจ้าของเดิมหรือทายาทไว้ตามมาตรา ๕๓ ซึ่งต้องอาศัยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๑
ที่กำหนดว่าหน่วยงานใดซึ่งทำการเวนคืนที่ดินไว้และได้ทำการเริ่มโครงการในส่วนหนึ่งส่วนใดแล้วให้ถือว่า

เริ่มดำเนินการแล้วตามเงื่อนไขของมาตรา ๕๑ วรรคสอง ส่งผลให้เจ้าของเดิมหรือทายาทไม่มีสิทธิขอที่ดินนั้นคืน และบทเฉพาะกาล มาตรา ๖๗ เป็นการตรากฎหมายให้มีผลใช้บังคับย้อนหลัง บทบัญญัติดังกล่าวจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ อีกทั้งกระบวนการตรากฎหมายเป็นไปด้วยความเร่งรีบ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคสองเสียก่อน

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ส่งคำโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องนี้ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งและเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีในคดีหมายเลขดำที่ อ.๑๖๗๗/๒๕๕๙ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ หรือไม่ โดยข้อเท็จจริงและเหตุผลของคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีในคำร้องนี้เป็นเรื่องเดียวกับที่ศาลมีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๑ - ๒๘/๒๕๖๓ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และ

- ๔ -

มาตรา ๖๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗
จึงเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งที่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายนั้นแล้ว คำร้องนี้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง
ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๔)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

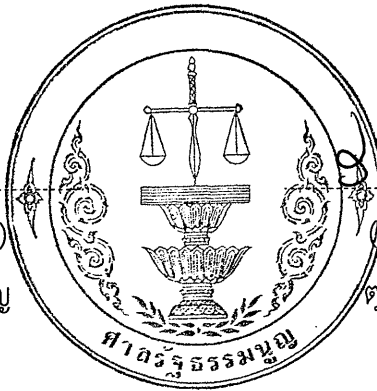
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ